

Ольга Опанасенко

Блез Паскаль

ВИДАТНІ ОСОБИСТОСТІ.
БІОГРАФІЧНІ НАРИСИ ДЛЯ ДІТЕЙ

КИЇВ

АГЕНЦІЯ «ІРІО»

2018

УДК 001-051(092)Паскаль(02.053.2)=161.2

О-60

Опанасенко, Ольга

О-60 Блез Паскаль / Ольга Опанасенко – К.: «Агенція «ІРІО», 2018. – 112 с., іл. – (Видатні особистості. Біографічні нариси для дітей)

ISBN 978-617-7453-26-9

Серія «Видатні особистості. Біографічні нариси для дітей» – це унікальний проект, який сприяє набагато якіснішому дозвіллю батьків і дітей. Книжки серії написані в захопливій і доступній формі, що робить сам процес читання не нудним і корисним. Діти поринають у неймовірні пригоди персонажів та відкривають для себе життя головних героїв – видатних людей усіх часів. Із цих історій дитина дізнається, що можливо досягти будь-якої мети завдяки наполегливій праці, вірі в себе та бажанню принести щось корисне у світ. В кінці кожного розділу – завчасно підготовлені запитання, які допоможуть дитині зрозуміти і запам'ятати найважливіше. Історії навчають дитину досягати цілей, не боятися труднощів, ніколи не здаватися та до кінця вірити у свій успіх!

УДК 001-051(092)Паскаль(02.053.2)=161.2

Усі права захищено. Жодна частина цієї книжки не може бути відтворена в будь-якій формі без письмового дозволу власника авторських прав.

ISBN 978-617-7453-26-9

© Видавництво «Агенція «ІРІО»

ДОРОГІ ЧИТАЧІ!

Перед вами книга з серії мотивуючих біографій найуспішніших людей. Її можуть читати як діти, так і дорослі. Це незвичайна серія. Вона написана в захопливій і доступній формі. Головні герої книг – відомі особистості, які досягли видатних результатів завдяки наполегливій праці та невичерпній вірі у свої сили. У кінці кожного розділу – добірка запитань, які допоможуть дитині зрозуміти і запам'ятати найважливіше. Книги серії «Видатні особистості. Біографічні нариси для дітей» навчать дитину досягати цілей, не боятися труднощів, ніколи не здаватися та завжди вірити в успіх!

У книзі, яку ви тримаєте в руках, – дивовижна історія про життя великого вченого. Блез Паскаль вирізнявся своїми здібностями у всьому: в математиці, фізиці, природознавстві і навіть літературі! В його честь назвали одиницю вимірювання, трикутник в математиці, мову програмування. Крім вищезазначеного, Паскаль відомий світу як талановитий письменник та людина, яка змогла пробудити віру у Бога в багатьох людях. Не дивлячись на те, що протягом свого життя Паскаль тяжко хворів – це не зломило його допитливий дух, а навпаки допомогло стати великою людиною.

Пам'ятайте: батьківське читання – один із найбільш емоційних та пам'ятних моментів для дітей. Коли ви читаєте дитині – вона відчуває вашу турботу й любов.

Любіть своїх дітей! Говоріть їм про це! Вони дуже цього потребують...

Іцхак Пінтосевич

СЕРІЯ «ВИДАТНІ ОСОБИСТОСТІ. БІОГРАФІЧНІ НАРИСИ ДЛЯ ДІТЕЙ»

Мудрість багатьох поколінь доводить, що найголовніше завдання батьків – допомогти дитині піднятися на її власну гору, реалізувати її власне життєве завдання. Книжкова серія «Видатні особистості. Біографічні нариси для дітей» допоможе дитині підкорити будь-які вершини.

Видано чимало біографій про життя відомих людей. Але наші історії особливі тим, що написані «мовою дитини» та відповідають потребам сучасного покоління. Кожен із батьків мріє виростити свою дитину щасливою й успішною. Освіта займає в цьому процесі чи не найголовніше місце. Проте варто пам'ятати, що дитині дуже важливо отримувати позитивні емоції у процесі навчання. Саме тоді вона по-справжньому захопить знаннями і зможе запам'ятати необхідне.

Зазвичай дітям не надто подобається вчитися, зубрити що-небудь. Вони люблять занурюватися у світ пригод із новими героями, співпереживати і вчитися разом з ними, долати перешкоди. Так запросіть же ваших дітей у таку пригоду!

Книги серії «Видатні особистості. Біографічні нариси для дітей» – це найкращий спосіб познайомитися з наукою, історією, досягненнями людства та світовими відкриттями. На прикладі великих особистостей і відомих учених, книги дають зрозуміти, що визначний успіх не приходить сам по собі, він підвладний лише тим, хто багато та плідно працює. Не варто кожную невдачу розцінювати як провал, адже будь-яка невдала спроба – це ще один крок, що наближає до мрії.

У дорослому віці ми приймаємо обставини такими, якими вони є. Частіше змінюємо ставлення до ситуації.

Та не всі здатні змінити себе або саму ситуацію. Унікальні книги-біографії допоможуть дитині зростати впевненим лідером, із власною думкою і поглядами на світ. А батьків надихнуть на нові ідеї, здобутки та досягнення цілей. І головне – допоможуть бути для своєї дитини найкращим батьком чи матір'ю.

У кінці кожного розділу є вправи-запитання. Вони допоможуть запам'ятати головне і найцікавіше. А також наштовхнуть на роздуми, як стати першим у своїй справі, як це зробили Коко Шанель, Стів Джобс, Альберт Ейнштейн, Блез Паскаль, Нікола Тесла, Маргарет Тетчер.

Крім того, книги серії «Видатні особистості. Біографічні нариси для дітей» надихають проводити вільний час разом з усією родиною. Адже спільне читання дозволяє щиро говорити з дитиною про важливе, зміцнює стосунки з нею і вчить любити книги. Читайте та надихайтесь!

Генії читають!

Зміст

ГЛАВА ПЕРША, у якій ідеться про місто Клермон, шляхетні родини, що жили в ньому, та про хлопчика, якому судилося стати видатним ученим	8
ГЛАВА ДРУГА, в якій батько вчить Блеза, а Блез дивує батька	14
ГЛАВА ТРЕТЯ, у якій до Блеза вперше приходять слава	20
ГЛАВА ЧЕТВЕРТА, в якій ідеться про найкращих друзів Блеза	28
ГЛАВА П'ЯТА, в якій на світ з'являється «Паскаліна»	34
ГЛАВА ШОСТА, в якій Блез починає сумніватися в науці	44
ГЛАВА СЬОМА, в якій Флоран Пер'є підіймається на гору, а Блез Паскаль робить нове відкриття	52
ГЛАВА ВОСЬМА, в якій ідеться про втрати, страждань і способи впоратися з ними	64
ГЛАВА ДЕВ'ЯТА, у якій гра в кості призводить до народження нової науки	70
ГЛАВА ДЕСЯТА, в якій знаменитий учений стає відлюдником	76
ГЛАВА ОДИНАДЦЯТА, в якій заради друзів Блез стає письменником і грається з вогнем	82
ГЛАВА ДВАНADЦЯТА, у якій ідеться про те, як розрізнені думки стали гордістю французької літератури	92
ГЛАВА ТРИНАДЦЯТА, в якій Блез робить останні подарунки	98
ЕПІЛОГ	100

ГЛАВА ПЕРША,

у якій ідеться про місто
Клермон, шляхетні
родини, що жили
в ньому, та про хлопчика,
якому судилося стати
видатним ученим

У самісінькому серці Франції, у провінції Овернь, простяглося пасмо величних і похмурих гір. Це згаслі вулкани Пюї. У кратері одного з них, наче у величезному глибокому полумиску, розляглося місто Клермон-Ферран.

Місто це дуже відоме. Сьогодні воно знане як центр виробництва шин «Мішлен», хоча вперше уславилася воно майже тисячу років тому. Тоді у Клермоні, у місцевому соборі, папа римський Урбан II закликав лицарів вирушити у Хрестовий похід на Єрусалим*. Знаменитий собор, зведений з темного місцевого каменю, стоїть і досі.

У 1623 році відбулася ще одна подія, завдяки якій це місто відоме в усьому світі. 19 червня у міському будинку на вулиці Гран-Гра народився хлопчик Блез, якому судилося прожити дуже непросто, але дуже цікаве життя і стати видатною людиною.

Незвичайна історія Блеза починається з того, що дві старі овернські родини – Паскалі й Бегони – вирішили породнитися. Це були зовсім непрості родини. З покоління в покоління Паскалі посідали високі щаблі у суспільстві. Майбутній дід Блеза, Мартін Паскаль, був навіть секретарем королеви. Не поступалися шляхетністю й Бегони. Голова роду обіймав високу посаду сенешаля Оверні, тобто

---

* Клермонський собор відбувся 1095 року, а 1096-го французькі хрестоносці рушили на Єрусалим.

уособлював у провінції королівську владу, керував збором податків та судом.

У Клермоні на початку 17 століття жили близько дев'яти тисяч людей (звісно, з півмільйонним на той час Парижем не зрівняти, та все одно місто було чималеньке). Не диво, що Паскалі й Бегони були знайомі. Більше того, у Бегонів була дочка на відданні, а в Паскалів – син-юрист, якому саме настав час підшукати дружину. Тож незабаром вони домовилися, і ось 1616 року 28-річний Етьєн Паскаль одружився з 20-річною Антуанеттою Бегон. Молоді були геть несхожі між собою, та попри це чудово порозумілися.

Етьєн розбирав суперечки щодо податків. Він ставився до своєї роботи дуже відповідально, і в Клермоні його поважали за справедливість і глибокі знання. Він захоплювався точними науками, особливо математикою та астрономією. На дозвіллі займався філософією і музикою, і навіть, за свідченнями біографів, сам був непоганим композитором.

Лагідність та милосердність Антуанетти врівноважували сувору вдачу Етьєна. Релігійна та добросерда, вона з готовністю допомагала бідним городянам і щедро роздавала милостиню. Антуанетта прожила недовго, та встигла передати своїм дітям і вміння співчувати людям, і щире віру в Бога.

В Етьєна й Антуанетти народилося трійко дітей. Найстаршою була дівчинка Жильберта. Через три роки після її народження у сім'ї з'явився хлопчик Блез, а згодом ще одна дівчинка, Жаклін.

Але історія незвичайного життя Блеза могла перерватися, ще й не розпочавшись. Щойно малюк, улюбленець усієї родини, навчився ходити, на нього напала дивна

хвороба. Він почав боятися води – від самого лише її вигляду хлопчика хапали судоми. Крім того, він ревнував батьків одне до одного й кричав до знемоги, варто було батькові підійти до матері.

Жодні ліки не допомагали, і довкола почали перешіптуватися, що дитину зурочили. Часи були такі, що навіть освічений і не схильний до марновірства Етьєн Паскаль завагався – повірив, що дитину зачарувала недоброзичливиця. А може, то давався взнаки страх за сина?..

Так чи інакше, а до Паскалів привели «чарівницю» і примусили «знімати вроки». Вона заявила, що перевела чари на кицьку, зробила хлопчикові припарки з семи трав. Незрозуміло, як могли допомогти ці магічні дії, та невдовзі Блез вилікувався.

Однак це була лише перша з хвороб, які переслідуватимуть Блеза все життя. Врешті-решт він навчиться перемагати себе у будь-яких обставинах і так загартує свій дух, що навіть напише «Молитву, щоб Бог дав мені повернути хвороби на добро».

Запитання

- Які риси характеру були притаманні батькам нашого героя?
- Скільки дітей було в родині Паскалів?
- Що сталося з Блезом у ранньому дитинстві?